

ÉNEK – ZENE

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek tovább fejlődjenek. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A kerettantervben két évre vonatkozó órakeretek vannak feltüntetve, melyek a különböző órai tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelzik. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok , görögkatolikus liturgikus, egyházi énekek
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatók. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanuláshoz is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges a tanár változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka, a görögkatolikus énekek és egyházi népénekek tanulása és megszólaltatása. Felkészítés az ünnepekre és az ünnepi liturgiákra. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozáskor, de legmagasabb fokát a iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet élik meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és figyelmet kell fordítani a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is.

5-6. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső készítésének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

5. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Éves óraszám az 5. évfolyamon
Zeneművek/ Népdalok, műdalok	38 óra
Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	14 óra
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	8 óra
Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	6 óra
Zenei ismeretek/ Zenei írás – olvasás	6 óra
	Összesen: 72 óra

A mindenkori aktuális tankönyv népdalai, műzenei szemelvényei, más népek dalai, alkalmi dalok, keresztény ünnepek dalai, jeles napok dalai valamint a görög katolikus egyházunk ünnepeinek liturgikus énekei

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Népdalok, műdalok	Órakeret 38 óra
<i>Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből</i>	A bundának nincs gallérja; A karádi faluvégen ; Az ürögi faluvégen, Dudaszó hallatszik; Egy kis kertet keríttek ; Érik a szőlő; Hej, Dunáról fúj a szél; Hol jártál az éjjel; Jaj, de beteg vagyok; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Megismerni a kanászt; Póda Péter, Póda Pál; Sej, Nagyabonyban; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt	A kapuban a szekér; Aki dudás; Árpa is van; Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Erdő, erdő, erdő; Esik az eső, ázik a heveder; Hidló végén; Hull a szilva; Jó gazdasszony vagyok én; Kitrákotty – mese; Még azt mondják, nem illik; Összegyűltek, összegyűltek; Régi táncdal, Száraz tónak nedves partján;
<i>Műzenei szemelvények, más népek dalai</i>	M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fűlmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfá (orosz népdal.)	
<i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i>	Báránkámon csengő szől; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kiske, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc	
<i>Liturgikus énekek</i>	Szeptember: Nagy Doxológia Október: Dicsérjétek az Úr nevét (Sokirgalmú ének) November: Áldott vagy Te, Uram December: A karácsonyi ünnepi liturgia, változó énekei Január: Boldogságok Február: A Panachida tropárjai Március: A nagyböjti tropárok, sztihirák Április: A hétköznapi tropárok, konták Május: A pünkösdi szent liturgia, változó énekei	

ISMERETEK
– 5. osztályban 50 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése – A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése
Fejlesztési feladatok, készségek
– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai, műdalok, , , <i>görögkatolikus liturgikus énekek</i> hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban • A megélt élmények feldolgozásának segítése
FOGALMAK Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, ubato, mezzoforte.
TEVÉKENYSÉGEK
– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán – Részvétel az egyházunk ünnepeihez kapcsolódó liturgiákon valamint liturgikus énekversenyen

A mindenkori aktuális tankönyv és tanmenet által javasolt, valamint görögkatolikus egyházunk liturgikus énekeinek zenehallgatási anyaga

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	Órakeret 14 óra
	Dunántúli ugrós táncok; Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6, 7. tétel Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar Zene Mátyás király udvarából J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet) W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló Liszt Ferenc: Manók tánca Johannes Brahms: V. magyar tánc Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire John Williams: Csillagok háborúja – induló	
ISMERETEK		
– a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős) – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése – A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és absztrakt zenében		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében		

FOGALMAK Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)
TEVÉKENYSÉGEK
– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	Órakeret 8 óra
ISMERETEK		
– A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal.		
FOGALMAK Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK
– A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	Órakeret 6 óra
ISMERETEK		
– Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás megfigyeltetése – Módosított hangok: fi, szí, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatkotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szí, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)		
FOGALMAK		
Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	Órakeret 6 óra
ISMERETEK		
– a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – a tiszta hangközök grafikai képe és írása – a módosított hangok grafikai képe és írása – az abszolút hangnevek – C-dúr, a-moll		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre, C-dóban		
FOGALMAK Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.		

A fejlesztés várt eredményei

- -Az énekes anyagból 15 dalt, liturgikus éneket, egyházi népéneket és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is.
- Törekvés a többszólamú éneklésre.
- Továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.
- A tanult zenei elemeket felismerik.
- Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.
- -Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások, hangszerelés).

- -A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.

A továbbhaladás feltételei

- -Az énekes anyagból 10 dalt emlékezetből, egyénileg, 10 görögkatolikus liturgikus éneket és népéneket liturgikus füzetből csoportosan énekelnek.
- Himnusz, Szózat éneklése emlékezetből.
- A tanult zenei kifejezéseket értelmezik.
- A tanult ritmus elemeket felismerik, 2-4 ütemes terjedelemben szerkesztik.
- A többször hallgatott, kiemelt zeneműveket felismerik hallás után.
- ABC-s hangokat megnevezik és leírják G-kulcsban.

Értékelés

A továbbhaladás feltételei címszó alatt megadott szempontok alapján osztályzattal értékelünk félévkor és év végén

6. évfolyam

heti óraszám: 1 óra

Éves óraszám: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Éves óraszám a 6. évfolyamon
Zeneművek/ Népdalok, műdalok	19 óra
Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	7 óra
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	4 óra
Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	3 óra
Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	3 óra
	Összesen: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Népdalok, műdalok	Órakeret 19 óra
Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből	A Vargáék ablakja; Duna parton ; Este van már ; A Vidrócki híres nyája, Madárka, madárka, Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; A jó lovas katonának De szeretnék páva lenni , Elment a két lány ; A Mátrai Képek dalai: Elmegyek, elmegyek, Sej, a tari réten; Tavaszi szél;	
Műzenei szemelvények, más népek dalai	John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; T inódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal	
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra	Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt Egyházi népénekek, Taizei énekek Liturgikus énekek: Paraklisz énekei	

ISMERETEK	
– 6. osztályban 26 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése – A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése	
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	
– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok, görögkatolikus liturgikus énekek, egyházi népénekek, taizei énekek hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban • A megélt élmények feldolgozásának segítése	
FOGALMAK	
Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	
– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán – Részvétel az egyházunk ünnepeihez kapcsolódó liturgiákon valamint liturgikus énekversenyen	

A mindenkori aktuális tankönyv és tanmenet által javasolt, valamint görögkatolikus egyházunk liturgikus énekeinek zenehallgatási anyaga

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	Órakeret 7 óra
Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia) Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet Bedrich Smetana: Moldva – részlet Benjamin Britten: Variációk és fűga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)		
ISMERETEK		
– a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős) – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése – A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében		
FOGALMAK Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK
– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	Órakeret 4 óra
ISMERETEK		
– A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Páros és páratlan löktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan löktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal.		
FOGALMAK		
Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		
– A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás – Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatalakotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)		
FOGALMAK		
Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		
– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – a tiszta hangközök grafikai képe és írása – a módosított hangok grafikai képe és írása – az abszolút hangnevek – C-dúr, a-moll		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dóban		
FOGALMAK		
Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		
– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.		

A fejlesztés várt eredményei

- Az énekes anyagból 10 dalt, 10 egyházi népéneket, és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is.
- Törekvés a többszólamú éneklésre.
- A tanult zenei elemeket felismerik.
- Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások, hangszerelés).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.

A továbbhaladás feltételei

- Az énekes tananyagban felsorolt 10 dal éneklése emlékezetből , görög katolikus liturgikus ének és népének csoportos előadása .
- A felsorolt ritmikai elemek és ütemfajták pontos használata, improvizálása, 2-4 ütemes terjedelemben
- Zenei írás: betűkotta ötvonalas rendszerbe való átírása C és F-dúrban. Szózat, Himnusz, Pápai-himnusz éneklése emlékezetből. A többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után

7-8. évfolyam

Az iskolai zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és a műalkotás optimális zenei befogadása.

A zenei befogadás aránya megnő, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, egyházi énekekkel, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai kórus, mely nélkül nem teljesíthetők Kodály zenei nevelési elvei.

Ebben a tanulási szakaszban összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságaiknak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval a gyermek megtalálja a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátja között!

A szabad órakeret lehetőséget ad a tanárnak az értékválasztásra kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Éves óraszám a 7. évfolyamon
Zeneművek/ Népdalok, műdalok	16 óra
Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	12 óra
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	3 óra
Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	3 óra
Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	2 óra
Összesen: 36 óra	

heti óraszám 1 óra
éves óraszám 36 óra

A mindenkori aktuális tankönyv népdalai, műzenei szemelvényei, más népek dalai, alkalmi dalok, keresztény ünnepek dalai, valamint görögkatolikus egyházunk ünnepeinek liturgikus énekei.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Népdalok, műdalok	Órakeret 16 óra
Magyar népdalok	A szennai lipisen-laposon; Ej, haj, gyöngyvirág; Fecském, fecském; Kecskemét is kiállítja; Megrakják a tüzet; Te vagy a legény	Által mennék; Erdő, erdő, de magos a teteje; Hopp ide tisztán; Megkötöm lovamat; Sej, felszállott a kakas;
Műzenei szemelvények	Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömöda; Franz Schubert: A pisztráng	
Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra	Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) egyházi népénekek, taizei énekek Görögkatolikus liturgikus énekek:húsvéti kánon,húsvéti sztihirák	
ISMERETEK		
– Népdalok és műdalok – a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői – Műzene és népzenei feldolgozások különbsége – görögkatolikus liturgikus énekek, egyházi népénekek, taizei énekek, – Homofon és polifon (kánon) szerkesztés – A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői – A dūr és moll szerepe a zenei kifejezésben		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok,görögkatolikus énekek, – egyházi népénekek,taizei énekek éneklése kottaképről és emlékezetből – Előadási készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása – (tagolás, dinamika, tempó,stílus) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatva hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése		

– Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait
FOGALMAK
A korábban tanultak elmélyítése.
TEVÉKENYSÉGEK
– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál – Éneklés az iskolai kórusban – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	Órakeret 12 óra
Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek Orlando di Lasso: Visszhang Bakfark Bálint: Fantázia lantára - részlet J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fuga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz. G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel W. A. Mozart: Falusi muzsikások; Figaro házassága – nyitány részlet L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömmóda Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás) A népzenei revival legjobb felvételei Görögkatolikus liturgikus művek		
ISMERETEK		
– Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket – Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait		

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK
– a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével
FOGALMAK
Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene, Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés
TEVÉKENYSÉGEK
– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.		
FOGALMAK		
3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, szeptim		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval		

FOGALMAK	
A korábban tanultak elmélyítése.	
TEVÉKENYSÉGEK	
– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	Órakeret 2 óra
ISMERETEK		
– Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: – Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete – A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon – Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete – Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan		
FOGALMAK		
Minden korábban szereplő fogalom, továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottaíráshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.		

A fejlesztés várt eredményei

- Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.
- Az új zenei elemeket felismerik kottaképről.
- Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (15 -20 alkotás) megismerték, a hallott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

A továbbhaladás feltételei

- Az énekes tananyagban felsorolt 15 dal éneklése emlékezetből valamint görög katolikus liturgikus ének és népének csoportos előadása/liturgikus füzetből/
- A felsorolt ritmikai elemek és ütemfajták pontos használata, improvizálása, 2-4 ütemes terjedelemben.
- Zenei írás: betűkotta ötvonalas rendszerbe való átírása C, F-dúrban.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után./8-10 mű/

8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Éves óraszám a 8. évfolyamon
Zeneművek/ Népdalok, műdalok	16 óra
Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	12 óra
Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	3 óra
Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	3 óra
Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	2 óra
	Összesen: 36 óra

heti óraszám 1 óra
éves óraszám 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Népdalok, műdalok	Órakeret 16 óra
<i>Magyar népdalok</i>	A bolhási kertek alatt; Az igaz Messiás; Bújdosik az árva madár; Elmegyek, elmegyek; Gerencséri utca; Kőműves Kelemen balladája; A csitári hegyek alatt; Béreslegény; Elindultam szép hazámból; Erdő mellett estvéledtem; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Röpülj, páva	
<i>Műzenei szemelvények, más népek dalai</i>	Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)	
<i>Dalok alkalmakra, jeles napokra, keresztény ünnepekre</i>	Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – AranyJános:Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja Az előző évfolyamokon megtanult görögkatolikus liturgia állandó és változó ünnepek liturgikus énekeinek ismétlése	

ISMERETEK	
– Népdalok és műdalok – a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői – Műzene és népzenei feldolgozások különbsége – Homofon és polifon (kánon) szerkesztés – A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői – A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben	
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK	
– Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok énekelése kottaképről és emlékezetből – Előadási készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása – (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) – A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata – Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból – Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel – Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése – Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait	
FOGALMAK	
A korábban tanultak elmélyítése.	
TEVÉKENYSÉGEK	
– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál – Éneklés az iskolai kórusban – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai megemlékezésen – Részvétel egyházunk ünnepeihez kapcsolódó liturgiákon valamint liturgikus énekversenyen – A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	Órakeret 12 óra
W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele Frédéric Chopin: g-moll mazurka Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet) Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon...) Jazz standard-ek Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek). Népzenei revival legjobb felvételei		
ISMERETEK		
– Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket – Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével		

FOGALMAK Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés	
TEVÉKENYSÉGEK	
– Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket.		

FOGALMAK	
3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés	
TEVÉKENYSÉGEK	
– A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
ISMERETEK		
– A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, szeptim		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyag kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása is intonációval		
FOGALMAK		
A korábban tanultak elmélyítése.		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei ismeretek/ Zenei írás - olvasás	Órakeret 2 óra
ISMERETEK		
– Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: – Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete – A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezés tanult énekelt anyagokon – Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete – Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
– Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan		
FOGALMAK		
Minden korábban szereplő fogalom, továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll		
TEVÉKENYSÉGEK		
– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.		

A fejlesztés várt eredményei

- Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.
- Az új zenei elemeket felismerik kottaképről.
- -Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 20 alkotás) megismerték, a hallott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.

A továbbhaladás feltételei

- Az énekes tananyagban felsorolt 15 dal éneklése emlékezetből valamint görög katolikus liturgikus ének és népének csoportos előadása.
- A felsorolt ritmikai elemek és ütemfajták pontos használata, improvizálása, 2-4 ütemes terjedelemben.
- Zenei írás: betűkotta ötvonalas rendszerbe való átírása C, F,G-dúrban.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után./8-10 mű/

Értékelés

A Továbbhaladás feltételei címszó alatt megadott szempontok alapján osztályzattal értékelünk
félévkor és tanév végn. címszó alatt megadott szempontok szerint értékelünk: